

противопоставяне и конфликтуване, ненадейното им и вълшебно синхронизиране, новото им синтезиране обосновават погледа на поета към перспективите на човека и възможностите му да преобразува себе си, обществото и природата. Твърде наивно е обрисуваните в творбите състояния да се категоризират като оптимистични или песимистични, като бодро или мрачно звучащи. Неслучайно у Вапцаров е толкова раздвижена границата между значенията „високо“ и „ниско“, „близо“ и „далечно“, „конкретно“ и „абстрактно“, „социално изобличаващо“ и „човешки обнадеждаващо“.

Вапцаров реформира съвременната му поезия и в този контекст, засилвайки нейната активност, внушението, че хората създават себе си и историята. Звучи като парадокс, но е така: с действителното си отношение към човешкото битие и историята Вапцаров успява да спой активизма и реалността на конкретните факти и обстоятелства. В „История“ поетът изтласква на предно място философията на практиката, характеризираща новото поколение на България, но в унисон с разкриване на преживените наследства и необходимости, на историята като небе, което виси над индивида и неговата участ.

Свободата е незаменим фактор в самото структуриране на Вапцаровото поетично пространство. Тя изразява безпределността на индивидуалния дух, дори и най-тънките извивки на емоцията и мисълта. Всичко се подчинява на вътрешните сетива, на онези прояви на натурата, които разкриват същността на автентичната личност. Известно е, че и най-значимите реформатори се придържат сравнително по-последователно към определени тенденции и естетически школи. В творчеството на големи съвременни поети можем да регистрираме спецификите на романтизма, реализма, символизма, експресионизма, футуризма, неопозитивизма, подчертаната интелектуалност и пр. и пр. Вапцаров обаче е движен изключително от своята душа и идеите, които я вълнуват. Така той разчупва и преодолява границите на отделните естетически движения. Според състоянието и настроята в неговите стихотворения доминират или се преливат вариантността на импресиониста, възвишеността на мечтателя романтик, трезвият анализ на интелектуалеца, строгият реалистичен почерк, увлечението по предметността и натурата, драматичната ожесточеност като своеобразие на експресионизма и др. Ето тази духовна мобилност, прераснала в художествени кулминации, възприемам като освободеност на поетичните пориви, съгласно конституцията на конкретния творещ индивид.

Ерго Вапцаров не се чувства обвързан към стиловите определености, поради което свободно избира между високите и ниските пластове на душите, постига многообразните отношения между тях, позволява си да из-